

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
СВІТОВОЇ ПОЛІТИКИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини та регіональні студії»

вид дисципліни: за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

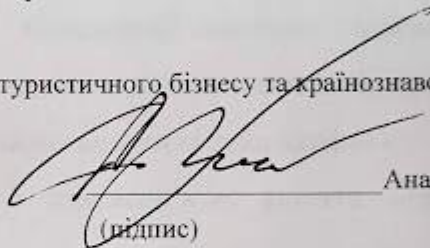
«27» серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.і.н., доцент, доц. каф. туристичного бізнесу та країнознавства Геннадій ДЕДУРІН

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

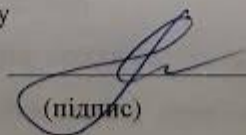

Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «26» серпня 2021 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми міжнародних відносин та світової політики» складена відповідно до освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини та регіональні студії»
підготовки бакалавра
 спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1. **Метою** викладання навчальної дисципліни є надання студентам цілісного уявлення щодо найбільш актуальних проблем міжнародних відносин та світової політики сьогодення у контексті геополітичних перетворень, що відбулися після розпаду біполярної системи міжнародних відносин. З'ясування причин їх появи, генези та можливих шляхів вирішення.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- розкриття сутності і взаємозв'язку понять «світова політика» і «міжнародні відносини»;
- визначення ролі та місця дисципліни в структурі сучасного гуманітарного знання;
- ознайомлення студентів з вузловими питаннями у міжнародних відносинах, що набули актуальності на межі XX – XXI століть;
- визначення сучасних зовнішньополітичних пріоритетів найбільш розвинутих країн світу;
- виявлення причин конфліктних ситуацій у міжнародних відносинах на сучасному етапі та з'ясування можливих шляхів їх вирішення;
- отримання навичок самостійного опрацювання джерел різного походження (дипломатичні документи, інформаційні ресурси, міжнародна аналітика, статистичні дані тощо);
- формування у студентів критичного, аналітичного мислення, здатності до всебічного аналізу тих чи інших проблемних ситуацій, з урахуванням

сучасного методологічного інструментарію гуманітарних наук та цивілізаційного підходу.

Формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу;

ЗК 2 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;

ЗК 3 – здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово;

ЗК 4 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 8 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті;

ЗК 9 – навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності;

ЗК 10 – здатність діяти відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи.

Фахові компетентності:

ФК 1 – знання про природу, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин;

ФК 2 – здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, економічному, суспільному, культурному;

ФК 11 – розуміння характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	
Самостійна робота	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН 1 – знання про природу, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин;

ПРН 3 – знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;

ПРН 18 – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення.

ПРН 31 – розуміння процесів модернізації в країнах Азії та Африки;

ПРН 32 – знання актуальних проблем міжнародних відносин в Латинській Америці;

ПРН 33 – розуміння зовнішньої політики США та країн Центрально-Східної та Південно-Східної Європи.

ПРН 35 – використовувати основні положення конфліктології та теорії переговорів;

ПРН 37 – аналізувати зовнішню політику, в т. ч. зовнішню політику України.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СВІТОВА ПОЛІТИКА: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Тема 1. Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини

Глобалізація і глобалістика. Багатозначність поняття «глобалізація». Види глобалізації. Економічна глобалізація. Інститути глобальної економіки. Соціокультурна глобалізація. Глобалізація як вестернізація. Можливі сценарії трансформації національних культур під впливом глобалізаційних процесів. Глобалізація у системі політичних координат. Глобалізація і національний суверенітет. Проблема глобального управління. Глобалізація і глобальні виклики людської цивілізації. Вплив глобальних проблем на характер міжнародних відносин. Участь України у процесах глобалізації.

Тема 2. Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини

Різні теоретико-методологічні підходи до визначення поняття «регіон». Вузьке і широке розуміння регіону. Внутрішня регіоналізація. Зовнішня регіоналізація. Рівні регіоналізації: макрорівень, мезорівень, мікрорівень. Загальна характеристика рівнів регіоналізації. Регіоналізація як важливий фактор зовнішньої і внутрішньої політики сучасних держав. Взаємозв'язок процесів регіоналізації та глобалізації. Поняття «глокалізація». Регіональні аспекти сучасної глобалістики.

Тема 3. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі

Поняття «міжнародна інтеграція». Види міжнародної інтеграції. Економічна інтеграція. Політична інтеграція. Культурна інтеграція. Проблеми і протиріччя інтеграційних процесів. Основоположні принципи теорії і практики інтеграційних процесів в Європі. Азіатські моделі інтеграції. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі. Поняття «дезінтеграція». Діалектичний взаємозв'язок процесів інтеграції та дезінтеграції.

Тема 4. Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики

Феномен сепаратизму у світовій політиці: коріння, причини та умови виникнення. Регіоналізм, автономізм, сепаратизм: спільне та відмінне. Типологія сепаратистських рухів. Сепаратизм як право на сецесію. Еволюція сепаратизму у країнах Європи. Проблема регіонального сепаратизму у контексті європейської інтеграції. Сепаратистські рухи у окремих країнах Західної Європи: Велика Британія, Іспанія, Бельгія, Італія, Франція, Німеччина. Сучасні прояви сепаратизму на інших континентах.

Тема 5. Вплив релігії на сучасну світову політику

Релігія, як важливий фактор впливу на характер міжнародних відносин на різних етапах розвитку людства. Протестантська етика або дух капіталізму – чи справді протестантські країни є найуспішнішими? Православне братство та його небезпеки з огляду на політизацію православ'я. Релігійний чинник у зовнішній політиці країн Сходу. Ісламський фундаменталізм та інші форми релігійного екстремізму у сучасному світі.

Тема 6. Поширення ідей ліво та правопулізму та їх вплив на сучасну світову політику

Витоки популістських рухів. Основні відмінності між лівими та правими популістами. Популізм – хвороба демократії? Причини зростання популістських рухів у сучасній Європі. Популісти та євроінтеграція. Популізм як різновид євроскептицизму. Погляди європейських популістів на ключові проблеми сучасних міжнародних відносин.

РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Тема 7. Феномен країн-ізгоїв у міжнародних відносинах

Трактування поняття «країни/держави-ізгої». Які країни покарані світовою спільнотою і чому? Історичні приклади країн-ізгоїв. Куба, Венесуела, Іран, Північна Корея, Ізраїль, Ірак, Судан, Сирія, Лівія. Чому Росія не буде країною-ізгоєм. Держави-ізгої та міжнародна безпека. «Країни-ізгої» як стигматизовані члени міжнародної спільноти.

Тема 8. Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність

Сутність термінів «національні меншини», «етнічні меншини», «корінні народи». Причини виникнення та типологія національних меншин. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин та актуалізація проблеми національних меншин. Асиміляція, мультикультуралізм та інші спроби вирішення проблеми національних меншин. Етнополітичні конфлікти у сучасному світі та їх вплив на зовнішню політику провідних країн світу. Міжнародно-правова база захисту прав національних меншин.

Тема 9. Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання

Сирійська проблема: міжнародний аспект. Арабо-ізраїльський конфлікт. Ситуація навколо Косово. Шляхи мирного врегулювання на Донбасі. Протистояння у Нігерії. «Боко Хорам». Міжплеменні конфлікти у Південному Судані. Нарковійни у Мексиці. Військові конфлікти у Ємені та Афганістані. Курдська проблема. Роль місій ООН та ОБСЄ в урегулюванні міжнародних конфліктів.

Тема 10. Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин

Міжнародні наслідки розпаду СРСР та Російська Федерація як основний правонаступник Радянського Союзу у сфері міжнародних відносин, договірно-правових зобов'язань та зовнішньополітичного потенціалу. Зовнішня політика Росії у 1990-х роках: невдала спроба інтеграції до світової спільноти. Зміни зовнішньополітичного курсу РФ з початку 2000-х років. Росія та країни СНД. Росія та США. Росія та країни ЄС. Вплив ситуації в Україні на зовнішньополітичне становище РФ.

Тема 11. Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами

«Торгівельна війна» – сутність поняття. Основні торговельні війни ХХ ст. і їх наслідки: ретроспективний огляд. Торговельні війни сучасності: японсько-китайська, японсько-корейська, американсько-китайська.

Торгівельна конкуренція між США та ЄС. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у запобіганні торгівельних війн. Чим небезпечні торгівельні війни? Можливі шляхи їх уникнення у майбутньому.

Тема 12. Актуальні виклики і загрози міжнародній безпеці

Недержавні учасники як джерела нових викликів і загроз міжнародній безпеці. Транснаціональна організована злочинність. Нацизм і екстремізм. Тероризм. Феномен міжнародного тероризму. Міжнародний тероризм як соціально-політичне явище. Особливості міжнародного тероризму на сучасному етапі. Міжнародне співробітництво в сфері протидії міжнародному тероризму. Проблеми розробки нормативно-правової бази боротьби з міжнародним тероризмом. Піратство як загроза міжнародній безпеці в XXI столітті. Гуманітарні проблеми міжнародних відносин. Нові інформаційні технології як виклик міжнародній безпеці і стабільності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Світова політика: основні тенденції розвитку												
Тема 1. Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини	9	2	2			5						
Тема 2. Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини	9	2	2			5						
Тема 3. Інтеграційні та дезинтеграційні процеси в сучасному світі	13	4	4			5						
Тема 4. Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики	11	2	4			5						
Тема 5. Вплив релігії на сучасну світову політику	11	4	2			5						
Тема 6. Поширення ідей ліво та правопулізму та їх вплив на сучасну	9	2	2			5						

світову політику												
Разом за розділом 1	62	16	16			30						
Розділ 2. Актуальні проблеми міжнародних відносин												
Тема 7. Феномен країн-ізоїв у міжнародних відносинах	9	2	2			5						
Тема 8. Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність	13	4	4			5						
Тема 9. Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання	11	4	2			5						
Тема 10. Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин	11	4	2			5						
Тема 11. Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами	5	-	2			3						
Тема 12. Нові виклики і загрози міжнародній безпеці	9	2	4			3						
Разом за розділом 2	58	16	16			26						
Усього годин	120	32	32			56						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини	2
2	Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини	2
3	Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі	4
4	Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики	4
5	Вплив релігії на сучасну світову політику	2
6	Поширення ідей ліво та правопулізму та їх вплив на сучасну світову політику	2
7	Феномен країн-ізоїв у міжнародних відносинах	2

8	Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність	4
9	Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання	2
10	Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин	2
11	Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами	2
12	Нові виклики і загрози міжнародній безпеці	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Вплив процесів глобалізації на світову політику і міжнародні відносини Завдання: - лекційний матеріал доповнити детальним ознайомленням з проявами глобалізаційних рухів у світовій політиці; - вміти характеризувати основні переваги та небезпеки глобалізації як для розвинутих країн, так і країн 3-го світу	5
2	Тема 2. Вплив процесів регіоналізації на світову політику і міжнародні відносини Завдання: - лекційний матеріал доповнити інформацією стосовно поняття «регіоналізація» та її рівні; - вміти визначати роль регіоналізації як важливого фактору зовнішньої і внутрішньої політики сучасних держав	5
3	Тема 3. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси в сучасному світі Завдання: - звернути увагу на поняття і різновиди міжнародної інтеграції; - характеризувати проблеми та протиріччя інтеграційних процесів; - визначити діалектичний зв'язок процесів інтеграції та дезінтеграції	5
4	Тема 4. Сепаратизм чи право націй на самовизначення: дилема сучасної світової політики Завдання: - встановити специфічні риси північноамериканського сепаратизму (квебекська проблема); - знати типологію сепаратистських рухів; - вміти характеризувати проблеми регіонального сепаратизму у контексті європейської інтеграції	5
5	Тема 5. Вплив релігії на сучасну світову політику Завдання: - з'ясувати наскільки сучасна світова політика залежить від впливу релігійних факторів; - встановити, яким чином релігійні ідеї використовуються адептами міжнародного тероризму; - з'ясувати, яким чином релігійний чинник використовується у	5

	зовнішній політиці провідних країн світу	
6	Тема 6. Поширення ідей ліво та правопопулізму та їх вплив на сучасну світову політику Завдання: - знати історичні витоки популістських рухів та їх ідейний арсенал; - звернути увагу на те, чому популізм називають «хворобою демократії»; - характеризувати зовнішньополітичні погляди ліво- та правопопулістів	5
7	Тема 7. Феномен країн-ізгоїв у міжнародних відносинах Завдання: - розглянути обставини появи даного терміну у арсеналі фахівців-міжнародників; - вміти пояснити, чому існування подібних країн загрожує міжнародній безпеці; - знати основні ознаки країни-ізгоїв	5
8	Тема 8. Національні меншини як вагомий фактор впливу на міжнародні відносини: історія та сучасність Завдання: - характеризувати вплив фактору наявності національних меншин на взаємовідносини України та її сусідів; - бути готовим навести приклади країн, які через невирішеність проблеми національних меншин, потрапляли й потрапляють під критику міжнародної спільноти; - знати основні міжнародно-правові документи, що регулюють правове становище національних меншин	5
9	Тема 9. Гарячі точки сучасності: витоки конфліктів та шляхи їх подолання Завдання: - ознайомитися зі змістом поняття «гарячі точки»; - вміти характеризувати причини основних конфліктів сучасності; - наводити приклади вдалого вирішення подібних конфліктів завдяки залученню міжнародних організацій та міжнародної спільноти	5
10	Тема 10. Зовнішня політика Російської Федерації – як виклик існуючій системі міжнародних відносин Завдання: - пояснювати причини трансформації зовнішньої політики Росії, що розпочалися з початку 2000-х років; - вміти визначати, чим імперські зазіхання РФ небезпечні для сусідніх країн, зокрема і на прикладі України	5
11	Тема 11. Торгівельні війни у сучасному світі та їх вплив на економічні та політичні відносини між країнами Завдання: - лекційний матеріал доповнити історичним екскурсом, який допоможе краще зрозуміти генезу цього явища та його вплив на міжнародні відносини протягом останніх десятиліть	3
12	Тема 12. Нові виклики і загрози міжнародній безпеці Завдання: - вміти пояснювати чи можна відносити до учасників міжнародних відносин національно-визвольні і сепаратистські	3

	рухи, мафіозні угруповання, терористичні організації? - розкрити сутність поняття «гібридна війна»	
13	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

7. Методи навчання

Під методом навчання розуміємо спосіб упорядкованої взаємопов'язаної діяльності викладача, направленої на досягнення мети вивчення дисципліни, рішення завдань, виховання і розвитку студента в процесі навчання. Тобто, це – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної і індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні (бесіда, пояснення, розповідь, навчальна дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрування); практичні (вирішення задач, відповіді на тести, вправи, практична робота) тощо.

Крім традиційних, використовуються й інші, так звані «активні» методи навчання, особливістю яких є спонукання студентів і викладача до активності та обов'язкова взаємодія в процесі навчання студентів між собою чи з іншими суб'єктами навчально-виховного процесу (ділова гра, розігрування ролей, аналіз конкретних ситуацій, ігрове проектування, кейси, он-лайн робота тощо).

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;

- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

Підсумковий контроль під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 15 балів

Тести – 15 балів (6 тестових завдань x 2,5 бали)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму екзаменаційного білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені (заліку) студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Google Classroom** у відповідному дистанційному курсі.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота													Раз ом	Екза мен	Су ма
Розділ 1						Розділ 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				

5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	-----

T1, T2 ... T8 – теми розділів.

Вид завдання, що оцінюється	Система оцінювання знань, бали		Критерії оцінки
Оцінювання знань практичних занять (письмова або усна відповідь)	від 1.0 до 5.0	5.0	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання
		4.0 - 3.0	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок
		2.0- 1.0	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Монографія. / Макаренко Є., Погорська І., Рижков М. та ін. К.: Центр вільної преси, 2016. 472 с.
2. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів: Кальваія, 2016. с. 156
3. Ди Нольфо Э. История международных отношений (1918-1999 гг.). В 2-х томах. М.: Логос, 2003. Т.1. 592 с., Т.2. 744 с.

4. Дюррозель Ж-Б. Історія дипломатії від 1919 року і до наших днів/Пер. з фр. Є. Марічева. К.: Основи, 2017. 903 с.
5. Зеленов Л. Современная глобализация: Состояние и перспективы. М.: ЛЕНАНД, 2009. 304 с.
6. Коппель О. Міжнародні відносини ХХ століття. К.:ФАДА, ЛТД, 2018. 256 с.
7. Майборода О. Етнічність у міжнародній системі. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2015. 408 с.
8. Прохоренко И. Европейская интеграция и проблема сепаратизма в государствах – членах ЕС. М: ИМЭМО РАН, 2018. 94 с.
9. Хелд Д., Гольдблатт Д., Макгрю Э. Глобальные трансформации. Политика, экономика, культура. М.: Праксис, 2004. 576 с.
10. Шепелєв М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. К.: Вища Школа, 2014. 622 с.

Допоміжна література

1. Батюк В. Мировая политика: учебник для академического бакалаврата. М.: Издательство Юрайт, 2017. 256 с.
2. Более безопасный мир: наша общая ответственность: доклад Группы высокого уровня ООН по угрозам, вызовам и переменам. *Официальный сайт ООН.* URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N04/602/33/PDF/N0460233.pdf?OpenElement>
3. Бостан С. Особенности распространения сепаратистских тенденций в современном мире в контексте развития глобализационных процессов. *Studia Humanitatis*. 2016. № 1. С. 7 – 12.
4. Городня Н. Глобалізація і США. *Американська історія та політика*. 2017. № 3. С. 9-21.
5. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти: навчальний посібник. К.: Либідь, 2009. 352 с.
6. Король А. Інформаційні технології в системі міжнародних відносин: проблема впровадження. *Мультиверсум. Філософський альманах*. 2015. Вип. 3-4. С. 59-67.
7. Современные глобальные проблемы / Отв. ред. В.Г. Барановский, А.Д. Богатуров. М.: Аспект Пресс, 2010. 350 с.
8. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. Требін, Л. Герасіна, В. Погрібна та ін. ; за ред. М. Требіна. Х. : Право, 2016. 540 с.
9. Trevo R. Social Media and Foreign Policy. *Oxford Research Encyclopedia of Politics*, 2017. 367 p.
10. Weber C. International Relations Theory. A Critical Introduction. L.: Routledge, 2010. 264 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Ключові запити для пошуку у світовій мережі відповідних інформаційних ресурсів:

1. Project Gutenberg (<http://www.gutenberg.org/>); Globethics.Net (<http://www.globethics.net/>);
2. Cambridge University Press – Humanities & Social Sciences (journals.cambridge.org/);
3. Taylor & Francis (<http://www.tandfonline.com/>);
4. The Online Books Page (<http://onlinebooks.library.upenn.edu/>);
5. ProQuest (<http://www.proquest.com/>);
6. Sage (<http://online.sagepub.com/>);
7. The Digital Public Library of America (<http://dp.la/>);
8. The Internet Public Library (<http://www.ipl.org/>);
9. The World Digital Library (<http://www.wdl.org/>).

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Google Classroom (<https://classroom.google.com/c/MTUzNDQwMDg1MDMy>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Google Classroom у відповідному дистанційному курсі.